

Goed nieuws is geen nieuws. Of toch wel?

Je zult niet snel een vette krantenkop lezen over weer een accountant die een uitstekende controle heeft gedaan, fouten in de jaarrekening heeft laten corrigeren, teksten heeft laten aanscherpen en verduidelijken of verbeteringen in de interne beheersing heeft afgedwongen. Niet interessant genoeg.

Als we in de krant komen, dan is dat vaak omdat er ergens iets is misgegaan. En kritische passages uit rapporten over de sector zijn interessanter dan positieve. Dus halen passages als:

"Het is evident dat binnen de accountancysector inmiddels sprake is van het sturen op cultuur- en gedragsverandering. Kwaliteit staat meer centraal in doen en laten dan in het recente verleden het geval was."

"... over nagenoeg de volle breedte van de accountancysector stappen vooruit zijn en worden gezet."

"... merken medewerkers van accountantsorganisaties steeds meer dat het leveren van kwaliteit tijdens de uitvoering van de controle en bij andere werkzaamheden centraal staat."

"Volgens het merendeel (59%) van de respondenten van oob-organisaties is het onderwerp fraude tegenwoordig merkbaar meer aan de orde tijdens de controlewerkzaamheden van de extern accountant dan in voorgaande jaren."

niet snel de krant.

Wat dat betreft hebben accountants wel iets gemeen met scheidsrechters. Ze zijn belangrijk voor een eerlijk en ordentelijk verloop van het spel. Als een scheidsrechter het goed doet, valt hij niet op. Niemand weet zich na afloop nog de naam van de scheidsrechter te herinneren die op een nagenoeg onzichtbare wijze het spel in goede banen heeft geleid. Hoe anders is dat als hij een fout maakt die van invloed is op de uitslag van de wedstrijd. Dan haalt hij vrijwel zeker wel de krant. Als een scheidsrechter opvalt is dat over het algemeen geen goed teken. Het combineren van de oordeelsvorming van de scheidsrechter en zijn team met goede ondersteuning van technologische hulpmiddelen heeft overigens de potentie om dat aantal fouten verder te reduceren. Ook dat hebben we met de scheidsrechter gemeen. Als accountants zouden we enige verwantschap moeten voelen met de scheidsrechters die op het WK actief zijn. Dus laten wij ze niet meteen aan de schandpaal nagelen als ze een foutje maken. Laat dat maar over aan de bekende critici die graag, ter meerdere eer en glorie van zichzelf, de ongelukkige scheidsrechter de grond in boren.

Als een fout grote gevolgen heeft, is het logisch dat dat de krant haalt. Misschien wel juist omdat het een uitzondering is. We moeten ook niet zo naïef zijn om te denken dat een instantie of commissie die is opgericht om kritisch naar het werk van accountants te kijken op enig moment concludeert dat er niets meer te verbeteren valt en alleen met complimenten strooit. Dat gaat niet gebeuren. Daar zijn allerlei redenen voor, waaronder het gegeven dat we in een snel veranderende wereld altijd zullen moeten blijven veranderen en verbeteren. We zijn nu nog niet waar we willen zijn en moeten kritiek dan ook gebruiken om daarvan nog beter te worden.

Moeten we ons er dan bij neerleggen dat de publieke beeldvorming over accountants wordt bepaald door het gegeven dat vooral negatieve zaken het nieuws halen? Natuurlijk niet. Maar het is aan de sector zelf om beter te laten zien wat we goed doen en daar helder over te rapporteren. Natuurlijk zijn het naleven van controlestandaarden en het investeren in factoren die daaraan bijdragen van belang. Daar moeten we over rapporteren en daar zal ook de toezichthouder op blijven toezien. Daarnaast moeten we stakeholders beter informeren over de waardevolle resultaten van ons werk.

Als we dat goed doen, kunnen we er enerzijds voor zorgen dat stakeholders meer begrip krijgen van onze toegevoegde waarde en anderzijds dat er ook een nadrukkelijker discussie kan ontstaan over de hele rapportageketen en verantwoordelijkheden daarbinnen. Een aantal voorbeelden:

- Hoeveel fouten hebben accountants in een controlejaar ontdekt en wat is de omvang daarvan? Hoeveel daarvan zijn er gecorrigeerd en hoeveel zijn als ongecorrigeerd (niet-materieel) controleverschil gerapporteerd?
- Hoeveel fraudes hebben accountants ontdekt? Hoeveel ongebruikelijke transacties zijn gemeld en hoeveel daarvan zijn door de FIU verdacht verklaard? Weten stakeholders bijvoorbeeld dat accountants in 2017 1.155 transacties hebben gemeld, waarvan er 238 verdacht zijn verklaard; meer dan alle trustkantoren, belastingadviseurs, advocaten en notarissen bij elkaar?
- Hoeveel management letter-punten, gericht op de verbetering van de interne beheersing, hebben accountants naar aanleiding van hun controles gerapporteerd aan de gecontroleerde organisaties? Hoeveel daarvan hebben de gecontroleerde organisaties ook ter harte genomen en hebben geleid tot

verbetering van de interne beheersing zoals aanbevolen door de accountant?

Deze informatie zegt iets over het werk van de accountant en zijn of haar toegevoegde waarde voor de maatschappij. Maar het zegt ook iets over gecontroleerde organisaties in Nederland en wat er nodig is om de kwaliteit van bedrijfsvoering en betrouwbaarheid van verantwoordingsinformatie verder te verhogen. Als we willen dat de maatschappij ons beoordeelt op onze bredere toegevoegde waarde en bijdrage aan de betrouwbaarheid van informatie, dan zullen we ze wel de informatie moeten geven op basis waarvan ze dat kunnen beoordelen. Daarin schieten we als sector nog te kort.

Het Dashboard Accountancy, zoals in de NBA-vernieuwingsagenda is opgenomen, kan een belangrijk middel zijn om dit te verbeteren. Maar laten we dit niet alleen bij de NBA liggen. Iedere accountant moet met trots durven uitdragen waar hij voor staat en wat hij bijdraagt aan de maatschappij. Er zijn heel veel mooie verhalen te vertellen over die bijdrage van accountants. Verhalen die veel te weinig worden verteld. Laten we dat, uiteraard met onze regels voor geheimhouding als randvoorwaarde, vaker doen.

Wat dat betreft sluit ik me graag aan bij de recente opinie van Peter Eimers. #AuditorProud.

Deel dit artikel

f in

Arjan Brouwer is partner bij PwC en hoogleraar externe verslaggeving aan de VU Amsterdam.

GERELATEERD

Pieter de Kok

DISCUSSIE | Column | 05 maart 2021

Zandzakken of zandbakken

Zandbaksessies, waarin kantoren met innovatie aan de slag gaan, lijken Pieter de Kok een veel beter traject voor het beroep dan zandzakken voor de deur. →

MAGAZINE | 20 september 2019

Waar raakt nieuwe technologie de audit?

Om succesvol te blijven moet elke sector inspelen op nieuwe technologie. Dat is ook de strekking van een stevig rapport over de invloed van nieuwe technologie op... →

NIEUWS | 21 januari 2019

Marco van der Vegte: 'Accountants gaan door met verbeteringen'

"Wij zullen niet een jaar lijdzaam gaan zitten afwachten wat de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) zal gaan brengen. Wij gaan met al onze energie door met... →

TOEKOMST ACCOUNTANTSBEROEP | 21 januari 2019

Wij moeten veranderen; liever gisteren dan vandaag!

De accountant van de toekomst moet investeren in ontwerpvaardigheden, zodat hij of zij de technologie beter begrijpt. Hij moet een diepgaand inzicht krijgen in de... →

NIEUWS | 06 november 2018

Hans Verkruijse: Traditionele accountant moet met tijd mee anders is het einde verhaal

De paradigmaverschuiving van documentuitwisseling naar data-uitwisseling heeft grote gevolgen voor de bestuurlijke informatieverzorging en voor het beroep van accountant.... →
